

COLÒNIES ESCOLARS I DE VACANCES. PERSPECTIVA HISTÒRICA I SITUACIÓ ACTUAL.

Nati Alcañiz Gascó
Técnica en gestión cultural en la Universitat Jaume I; Castelló (España)

PARAULES CLAU

Colonias escolares, centros de vacaciones

KEYWORDS

Vacation centers, school camps and holidays

RESUMEN

Quan un grup de persones es reuneixen per parlar d'allò que els arriba al cor, són capaços de transmetre-ho d'igual manera al públic que els escolta. Això justament va passar un dia 26 de novembre de 2013 al voltant d'una taula.

Eixa vesprada els alumnes dels diferents mòduls de l'IES Francesc Ribalta i altre públic aplegat a la cita, van poder escoltar diferents veus sobre les colònies escolars i de vacances. No estan totes les que podrien però si una mostra d'allò que es mou a Castelló avui en dia, en ple segle XXI. Faltarien algunes altres, però això pot ser en una altra ocasió.

ABSTRACT

When a group of people gather to talk about what comes to the heart, they can pass it in the same way that the public hears. This just happened a November 26, 2013 around a table.

That evening the students of the different modules of the IES Francesc Ribalta and other public gathered at the event were able to listen various voices on school camps and holidays. They are not all they could but a sample of what moves in Castellon today, in the XXI century. Missing some others, but this may be another time.

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyright: Nati Alcañiz Gascó

En primer lloc agrair el material facilitat per poder elaborar aquest article.

De esquerra a dreta: Pep Castellano, Felip Kervarec, Mario Viché, Pep Gómez, Dolors Mas i Isabel Queral. IES Ribalta. Sala d'actes

Quan un grup de persones es reuneixen per parlar d'allò que els arriba al cor, són capaços de transmetre-ho d'igual manera al públic que els escolta. Això justament va passar un dia 26 de novembre de 2013 al voltant d'una taula.

Eixa vesprada els alumnes dels diferents mòduls de l'IES Francesc Ribalta i altre públic aplegat a la cita, van poder escoltar diferents veus sobre les colònies escolars i de vacances. No estan totes les que podrien però sí una mostra d'allò que es mou a Castelló avui en dia, en ple segle XXI. Faltarien algunes altres, però això pot ser en una altra ocasió.

Tot va començar amb la intervenció del moderador de la vesprada, Mario Viché, el qual va presentar als convidats, provinents tots ells des de diferents empreses i entitats relacionades amb el tema que ens ocupa. Fent després un repàs al món de les colònies des d'una perspectiva general. Podem trobar informació de la que va parlar en la Revista Animació número 16 de l'IVAJ, titulat "centres de vacances: prospectiva i història" de l'any 2003, en la que ell mateixa va col·laborar i que podeu trobar en internet.

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

UN RECORREGUT PER LA HISTÒRIA DE LES COLÒNIES A CÀRREC DE PEP CASTELLANO¹

Història de les colònies. Referència expressa a Castelló

Introducció

- 1854. Dinamarca. Colònia familiar de xiquets pobres en el camp. Objectius: Facilitar un període de descans. Reconstituïció de forces.
- 1876. Suïssa. El pare Bion. Xiquets d'escola de Zuric en les muntanyes d'Appenzell. Objectius: Cuidar el cos. Educació intel·lectual. Formació moral. Servir d'instrument per a pal·liar les condicions socials i sanitàries de grups socials de més baix nivell de vida.
- 1878. Colònies a Frankfurt, més tard a Dresden i Stugart.
- 1878. Inici de les colònies a Anglaterra.
- 1879. Primera colònia a Àustria.
- 1881. Primera colònia a França.
- 1883 Primera colònia en centres públics francesos, a través de les "caixes escolars", que afavorien les activitats complementàries de les escoles públiques. A partir del 1900, proliferació d'entitats que organitzen colònies –principalment confessionals, encara que comencen a sorgir laïques–, arribant a ser 430 entitats i moure a 45.000 xiquets en el 1908.
- Itàlia s'incorpora al moviment, que s'inicia a Milà (ciutat industrial)
- 1883. Holanda organitza la seua primera experiència.
- 1883 I Congrés sobre Colònies, organitzat a Berlín, per l'Associació per a l'atenció de la salut. Tindrien continuïtat en 1885 a Bremen i 1887 a Frankfurt.
- 1885. 75 ciutats alemanyes organitzen colònies amb 10.000 colons.
- 1886. Primera colònia belga, organitzada pel metge Kops
- 1887 Primer Congrés Internacional sobre colònies a Zuric amb assistència de representants de l'Estat espanyol. Principals conclusions: La millora objectiva en la salut dels xiquets (augment de talla i pes). El positiu de la convivència en comú dels xiquets.

1

El text de la seua part, ha sigut proporcionat per Pep Castellano

Que millora la relació professorat-alumnat. Es dibuixa un model d'actuació assumit per la majoria de participants. Coexistència del model muntanya i de mar.

-1887 El militar anglès Baden Powell funda els "boys-scouts"

-1906. 2.500 colons moguts per ciutats de l'Imperi Austrohongarès. Se celebra el II Congrés Europeu de Colònies Escolars a Bordeus

-Principis del 1900, hi ha colònies en els cinc continents (Austràlia, Japó, Argentina, EUA).

Tipologia d'entitats organitzadores: Confessionals (catòliques, protestants i jueves)
Autoritats locals, de grups professionals (metges, educadors i societats obreres)

Primeres colònies escolars a Espanya

-1882. A través de la Institució Lliure d'Ensenyança (ILE) es crea el Museu Pedagògic Nacional (MPN). Entre les seues funcions està l'organització d'activitats que afavorisquen el desenrotllament corporal dels xiquets.

-1887. La primera colònia en San Vicente de la Barquera, organitzada per Bartolomé M. Cossío (director del MPN), amb 18 alumnes d'escoles de Madrid.

-1889. La Real Societat Econòmica d'Amics del País de Granada convoca un concurs per a organitzar la seua primera colònia mixta en Almuñécar.

-1893. Colònies organitzades per entitats germanes a la granadina des de Barcelona i Santiago de Compostel·la, esta última amb inspiració militarista. La barcelonina arriba a atendre a 1.637 fins a 1907.

-1892. Reial Orde de 26 de juliol sobre colònies.

-1894, a Oviedo; 1895, a Lleó; 1898, a Bilbao, i 1901, a Càceres.

-1906. L'ajuntament de Barcelona inicia les seues colònies escolars. Creant una àmplia xarxa d'activitats en règim de colònies i semi-colònies (tornen a dormir a casa, per a abaratir costos) i banys de mar. Durant la II República mobilitza a 12.000 colons.

Van tindre menys difusió que en altres estats europeus. La majoria van ser organitzades per entitats filantròpiques, amb esquemes fonamentalment caritatius.

Primeres colònies al País valencià

-1893. S'organitza, en la platja del Cabanyal, la primera colònia que es realitza en el territori, per part de la Societat Protectora dels Xiquets de Madrid, amb ajuda de la

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

valenciana. Assistiran 60 xics –madrilenys i valencians–, durant 30 dies. A pesar del seu èxit no va tindre continuïtat.

-1906. L'hostatgeria Cueva Santa de Segorbe. El Patronat de la Joventut Obrera organitza la primera colònia amb continuïtat, 24 joves. Més tard, es va traslladar a la font de La Prunera de Serra, amb instal·lació pròpia i específica, que es va inaugurar en 1913, en augmentar la necessitat d'este servei. Esta activitat continuarà fins a 1923, i passaran per ella 2.987 colons.

-1912. L'Associació per al Foment de la Cultura i la Higiene (entitat privada creada per educadors i metges, fonamentalment, per als fins de la seua denominació) organitza colònies per a 20 xics a Buñol i 20 xiques en Porta-Coeli.

-1913. En Serra, s'organitza la Colònia Escolar Alpina, amb personal que havia passat per l'Escola d'Estudis Superiors de Magisteri i alumnes d'escoles nacionals.

-1913. L'ajuntament de València organitza dos colònies en Porta-Coeli i la contínua, directament o a través de subvencions, prolongant la seua actuació fins a 1933, amb 2.500 colons.

-1915. A Llutena, s'organitza la que es considera la primera colònia de muntanya, amb 30 xics; segons pareix, l'experiència es repeteix l'any següent amb 40 xics, sota la direcció de J. J. Senent Ibañez.

-1916. Es crea la Junta Valenciana de Colònies Escolars, que continuaria la seua labor fins a 1936.

-1919. El partit Unió Republicana Autonomista de Blasco Ibáñez, en col·laboració amb les escoles laiques de València, interessat per les matèries educatives, organitza les seues dos primeres colònies, laiques i mixtes, en la Malva-rosa i Cheste amb 64 places. Al setembre del 1923, inaugura la seua pròpia instal·lació a Buñol, cedida per l'Ajuntament en la partida de Viachen, amb 100 llits, que funcionaria fins a la mal anomenada "guerra civil", durant la qual va ser ocupada per la Federació Universitària Escolar (FUE) acollint xiquets desplaçats per la contesa.

-L'inspector J. J. Senent, director de la Colònia Escolar Alpina i inspector d'educació a Alcoi, funda, a casa pròpia, una colònia escolar en la partida d'El Paradís, pròxim al lloc on hui s'alça un edifici per a semblants funcions d'una entitat financera, en el municipi de La Vila Joiosa, cap a 1920. Eixe mateix any, l'ajuntament de València aconseguix enviar

de colònies a 433 xiquets i xiquetes.

-1926. Ajuntament de Castelló. Encara que amb dubtes sobre la data exacta, pareix que l'ajuntament de Castelló de la Plana, en col·laboració amb l'Ateneu de la mateixa ciutat organitza colònies dirigides per Vicent Artero a Orpesa i Lluçena.

- Finals dels anys 20. Diputació de Castelló organitza colònies a Sant Pau d'Albocàsser i Eslida.

- Finals dels anys 20. Altres entitats (Acció Republicana de Castelló, impulsada per Gaetà Huguet) a Sant Pau d'Albocàsser i La font de la Salut (?) de Traiguera.

-1927. A causa de l'absentisme escolar en època d'arplega de la taronja, mestres de l'Escola Nacional Graduada organitzen la Colònia Carcagentina, amb la que s'amplia l'oferta educativa, fora del calendari escolar oficial; va tindre lloc a Xàbia i, més tard, a Benidorm, introduint a partir de la II República plantejaments de coeducació.

-Des de 1928 fins a 1936, la Malva-rosa acull colònies organitzades pel Col·legi de Metges de Madrid, per als seus òrfens. Una experiència semblant ocorrerà amb la colònia escolar de Terol, organitzada pel periòdic "El Matí" en 1929 i 1930. En 1929 també organitzarà colònies l'Associació de la Premsa de Madrid i en 1932, la Colònia Bilbitana, amb xiquets i xiquetes de Calatayud

-1929. Sorgeix, en la Masia del Pilar, a Godelleta, la colònia de l'Escola Pia. A partir del 1932 participa en ella la Federació Industrial, Mercantil i Agrària, una organització patronal que seleccionava, amb els criteris mèdics habituals, als fills dels obrers dels empresaris afiliats, costejant el transport i l'estada, mentre els primers facilitaven els locals i el professorat. En 1933 entra en la mateixa dinàmica l'Acció Cívica de la Dona del partit Dreta Regional Valencianista a Mislata.

-En 1931, el 1932 segons altres fonts, la FUE organitza la seua primera colònia escolar a Buñol, que a part de ser mixta té la peculiaritat d'estar organitzada per joves universitaris de l'Associació Professional d'Estudiants de Magisteri, donant importància al caràcter lúdic, el respecte als xiquets i la camaraderia, influències de les noves corrents educatives i, en concret, de la ILE, arribant a crear el Departament de Colònies Escolars.

-En 1932, a instàncies del govern municipal republicà, Algemesí organitza la seua primera colònia, mixta, en Cullera, ocupant el castell d'esta ciutat. 5.000 xiquetes i xiquets valencians participen en distintes colònies eixe any.

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

-En 1932 sabem que s'organitza una altra colònia a Llucena i que és mixta, però, cal dir que no és molt innovadora pel que fa a la coeducació. La doctora Consol Aguilar (Educació i Societat a Castelló) cita uns testimonis de colons de la colònia de Llucena de 1932 que són prou reveladors:

-1933. Salt Pau d'Albocàsser. Patrocinada per la Societat Castellonenca de Cultura. Carles Salvador, Enric Soler, Antoni Porcar i Francesc Boix organitzen, en Sant Pau d'Albocàsser, la primera colònia que utilitzarà el valencià com a llengua vehicular, amb plantejaments nacionalistes i respecte pels xiquets i el seu poble, des de clars plantejaments de renovació pedagògica.

Colònia d'estiu a Sant Pau d'Albocàsser l'any 1933

-En 1933 i 1934, el Cercle Instructiu Ferroviari de Xàtiva organitza la seua colònia com a prolongació de l'activitat educativa al comptar amb col·legi propi en Oliva.

-En 1934 es va constituir la colònia Pablo Iglesias en Sieteaguas, promoguda per agrupacions socialistes, es mantindrà fins a la guerra, amb el model de la Junta Valenciana de Colònies escolars.

-En 1934, el Col·legi Oficial d'Agents Comercials organitza la seua única colònia a Sinarcas, com un servei més del Col·legi, que ho considerava un servei apropiat per a escolars en període vacacional.

-En 1935, a iniciativa dels mestres de l'escola del poble de Villanueva de Castellón, s'organitza a Benidorm la seua colònia, la primera autosufragada.

-1936-39. Durant la guerra, es planifiquen diverses colònies per a acollir xiquets

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

desplaçats dels fronts de batalla i millorar la seua alimentació, i apareixen algunes colònies específicament sanitàries. En 1937 hi ha 560 institucions d'acollida per a xiquets en l'Estat espanyol, de les quals 153 són colònies escolars centrades fonamentalment a Catalunya i la Comunitat Valenciana (37 a València, 10 a Castelló i 28 a Alacant), acollint a un total de 4.678 persones.

Les colònies durant el franquisme

-1940. Apareixen els campaments del Frente de Juventudes, i de la Sección Femenina, amb la perspectiva paramilitar i d'adoctrinament del règim franquista. A Castelló destaca l'alberg Argentina de Benicàssim, la residència de la secció femenina en l'Av. Germans Bou, les residències Sant Crist del Mar de Benicarló, Mare de Déu del Lledó a Castelló i el campament Jaume I a Alcossebre.

-1945. Escuelas al aire libre. Llei d'educació primària 14 de juliol de 1945 (BOE 18 de juliol de 1945) crea les escoles a l'aire lliure. Diu la llei que l'assistència a les colònies escolars serà d'obligatori compliment per a alumnes la constitució física de les quals requereisca canvis de clima. També fa un reconeixement a l'activitat del Frente de Juventudes i la Sección Femenina tot dient que "continuaran con su régimen actual".

-Anys 50. L'Església Catòlica, com a justificació de la seua labor apostòlica, comença a organitzar campaments i colònies d'estiu. De fet, per temor de perdre el control del temps lliure juvenil, el govern elabora el Decret de 27 de Juny de 1957 pel que l'organització de qualsevol activitat relacionada amb el temps lliure queda supeditada a l'autorització prèvia de la Delegació Nacional del Frente de Juventudes o de la Sección Femenina, normativa que durant quasi 20 anys va regular les activitats juvenils de temps lliure a Espanya.

-En 1960 es crea l'Organització Juvenil Espanyola (OJE), que intenta entrar en la internacional scout però no ho aconsegueix. És l'única organització juvenil reconeguda, excepte les eclesiàstiques acollides al concordat, que organitza campaments amb una filosofia i metodologia paramilitar, adoctrinadora i autoritària.

Paral·lelament, davall el paraigua de l'església catòlica, el moviment Escolta també organitza campaments.

-1965. Creació del les Escuelas-Hogar. Decret 2240/65 (BOE 13/8/65). Les Colònies escolars aprofiten instal·lacions de les escoles llar, s'organitzen a l'empara de la inspecció

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

educativa. A Castelló van funcionar fins a la dècada dels vuitanta en: Betxí, Benassal, Viver, Lluçena i Morella.

-Paral·lelament, es realitzen intervencions en este àmbit. Moltes vegades estes accions s'han "d'amagar" davall el paraigua d'associacions de pares, o bé d'organitzacions confessionals o excursionistes. P.e. Campaments parroquials, júnior, scouts o del Centre excursionista de Castelló.

Colònies d'estiu al 1963 del barri Almeda de Cornellà de Llobregat. Foto Pere Moliné.

Les colònies en la recuperació de la democràcia

Es reconeixen com a drets fonamentals el d'associació, el de reunió i llibertat d'expressió. El moviment associatiu emergeix amb gran ímpetu; així mateix, des de diverses administracions, es conceptualitzen la colònies, les activitats i els equipaments de temps lliure com a serveis públics.

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

-1978. A Castelló Uns quants pedagogs i pedagogues del lleure, funden l'Escola de l'Esplai de Santa Maria. Després es convertirà en Associació Aladre.

-1980 L'Associació Aladre, arreplega les inquietuds de la majoria de moviments que fan educació en el temps lliure a la província de Castelló: Agrupament Escolta de Borriana, Parròquia de Santa Maria, Grup Scout "Els Millars" de Castelló, Agrupació cultural de l'Alt Palància, Creu Roja Joventut de Castelló...

Les colònies a finals del segle XX

-Campaments de l'Agrupament Escolta de Borriana als Pirineus, Colònia Seidia de Benassal. Campaments d'Acció cultural del País Valencià al Penyagolosa. Colònies parroquials als diferents albergs parroquials de la província (Alberg de Sant Miquel a Vilafranca i d'altres) Colònies de l'Institut Social de la Marina de Castelló al Montseny. Estiu Jove de l'IVAJ en campaments i en albergs juvenils (fins a finals de segle). Oferta Concertada de l'IVAJ per a associacions i ajuntaments que organitzen colònies i Campaments (encara es manté). Colònies urbanes de l'ajuntament de Castelló. Colònia i acampada de l'Associació Bisbe Climent...

Les noves realitats socials, tecnològiques, econòmiques i educatives obliguen a realitzar nous plantejaments teòrics i noves realitats pràctiques.

PEP GÓMEZ, DE L'EMPRESA [ALTRETUR](#) EN EL MAS DE BORRÀS.

L'empresa Altretur ofereix diversos projectes i actuacions. Una d'elles és la realització d'un servei de colònies d'estiu per a escolars en instal·lacions pròpies al Mas de Borràs. El Centre de Turisme Rural El Mas de Borràs té com objectiu prioritari l'aprofitament pedagògic del massís del Penyagolosa on està situat. I les colònies tenen com a objectius, acostar al xiquet al coneixement del medi natural, fomentant el seu respecte i cura, i fomentar la valoració per part dels xiquets de les nostres muntanyes més emblemàtiques, tot des d'una metodologia eminentment lúdica. Busquen que els xiquets i xiquetes combinen el passar-s'ho bé amb l'aprenentatge de tècniques de muntanya, que coneguen i respecten la natura, que sàpiguen conviure amb altres xiquets/es, respectant els costums dels demés i aprenent i fent respectar les pròpies.

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

Enguany comencen una sèrie d'activitats mediambientals encaminades a aconseguir que els infants assoleixen conceptes, opinions, mètodes de treball i coneixements relacionats amb la defensa de la natura, l'aprofitament controlat dels boscos, etc.

- Familiaritzar-lo amb les tècniques d'aire lliure i de l'esport. SENDERISME I ESPORTS.
- Conèixer el món rural. ETNOLOGIA.
- Iniciació als esports d'aventura i risc controlat. AVENTURA.
- Desenvolupar l'esperit lúdic i el companyerisme. JOC I CONVIVÈNCIA.
- Coneixement de la realitat dels xiquets i xiquetes d'altres comarques i circumstàncies. INTEGRACIÓ.
- Estimular en els xiquets el coneixement i la comprensió del valencià oral i escrit. VALENCIÀ

Com tots els anys intenten renovar el catàleg d'activitats d'entre les quals es detallen algunes com: Tècniques d'aire lliure. Iniciació al muntanyisme: *orientació, iniciació a l'escalada, rappel, tirolina, etc.* Esports: *natació, senderisme, futbol, voleibol, bàsquet, rafting infantil, etc.* Excursions guiades. Itineraris mediambientals *amb quadern de camp*. Tallers de flora i fauna *autòctones*. Visites culturals. Jocs, etc...

ISABEL QUERAL RUANO, DES LA FUNDACIÓ CAIXA CASTELLÓ, L'ESCOLA DE NATURA [SEIDIA](#) EN BENASSAL.

Isabel Queral ens parla dels seus començaments, quan tan a penes, eren dos persones les que treballaven en l'organització fins a l'actualitat. En els anys 80 van sofrir un moment d'inflexió on es va ampliar les persones implicades en la realització de les colònies. En els darrers anys s'incorporen als monitors com a part activa tot el procés creatiu i de preparació de aquestes estades en Benassal. Aquestes que van començar com a colònies, s'han convertit en escola de natura.

Aquestes colònies, pertanyents a la Fundació Caixa Castelló amb més de 40 anys de trajectòria, s'organitzen de manera intensiva, tots els estius, estades de infants i joves en Benassal, a la comarca de l'Alt Maestrat, en les instal·lacions anomenades Seidia.

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

Aquestes estan situades ben enmig de boscos mediterranis que faciliten aconseguir els objectius de fomentar la sensibilització per l'entorn i el medi ambient i l'apropament al medi rural i natural mitjançant activitats lúdiques i participatives; tot a partir dels valors de la tolerància, la solidaritat i la convivència. Aquestes instal·lacions consten amb edificis propi per dormir i menjar, pistes poliesportives, espais oberts per a les activitats de temps lliure, etc. I ofereixen activats molt variades com excursions, vetlades, tallers de manualitats i apicultura, tallers de plantes medicinals, senderisme, representacions, jocs de rol, etc.

FELIP KERVAREC, DES DE L'EMPRESA MÓN ANIMACIÓ, SERVEIS CULTURALS.

Aquesta és una empresa de serveis d'animació i activitats educatives que treballa l'educació del temps lliure i oci per a diferents públics: infància, joventut, famílies, persones grans i persones amb necessitats educatives especials. Treballen tant en l'àmbit públic com en el privat, i ho fan amb projectes propis i "a la carta", es a dir, tu els sol·licites un servei i ells dissenyen un projecte específic per tu, adaptat per a les característiques i necessitats de cada client, tot aplicant una metodologia d'investigació, de participació i d'avaluació constant i contínua amb els programes en que s'impliquen. Tot fonamentat amb un suport personal basat en la interdisciplinarietat i experiència en diferents àrees, per poder dur a terme qualsevol dels projectes pedagògics que desenvolupen. Tot partint de la seua filosofia d'empresa que és la qualitat, la participació i la creativitat.

En el seu ample ventall d'activitats podem trobar des de la dinamització d'espais culturals i d'instal·lacions de temps lliure amb colònies d'estiu, fires de nadal, programes d'animació a la lectura, conta-contes, tallers específics, una *bebeteca*, etc. A l'oferta formativa per a professionals d'aquests camps.

I tal com diuen en la seua pàgina web "... Ens proposem aportar a la societat del futur un conjunt de tècniques, metodologies i coneixements, per a que puguem desenvolupar la seua pròpia autonomia amb unes bases d'actitud crítica i participativa. Ens considerem per això, animadors/es-educadors/es i els nostres públics, espais i territoris de treball són tots aquells en els que es pot intervindre amb programes que incidisquen en l'educació cultural, l'adquisició de valors humanistes, vers l'aprofitament lúdic i educatiu del temps lliure i la participació activa de la societat, amb tots tipus de col·lectius, tant infantils i

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

juvenils, com d'adults o amb característiques especials; així com poden ser escoles, entorns familiars, centres de temps lliure, culturals o d'intervenció socio-assistencial, etc."

DOLORS MAS ALEGRE, de [ASSOCIACIÓ JOSEP CLIMENT](#) ²

PRESENTACIÓ DE LES COLÒNIES I ELS CAMPAMENTS AMUNT

Des de l'any 1993, (i ja en fa vint!), l'Associació Josep Climent fa l'oferta d'unes colònies i campaments d'estiu, i, durant el curs, de sessions d'esplai tots els caps de setmana. Des del primer moment la colònia prengué el nom de AMUNT per indicar el sentit d'esforç, de progressió dels valors humans en marxa cap al sentit transcendent de la vida. L'experiència ha resultat ser d'interès entre la gent perquè el moviment ha anat en augment, de forma que dels 54 infants que hi assistiren a la primera edició, el 1993, hem passat a prop de 200 entre infants (en colònies) i adolescents (en campaments) els darrers tres anys.

" L'Associació Josep Climent, que comença a gestar-se a començaments dels anys vuitanta del segle passat, és una agrupació cultural i laica reconeguda com a tal per la Generalitat Valenciana el setembre de 1989, és a dir que l'any que ve farà 25 anys que és aprovada. Al servei de l'organització i de les persones hi han un equip ample, des més de 50 entre responsables (gent major) i monitors (joves), en la majoria dels casos, antics infants i adolescents de les mateixes colònies i campaments. Els dos darrers anys se n'han organitzat dos cursos de formació en col·laboració amb l'Institut Valencià de la Joventut.

" La base ideològica de les colònies i els campaments AMUNT és d'orientació cristiana i nacional. Els valors que s'inculquen són , bàsicament, l'amor, el servei als altres i l'estima i conreu del propi llegat cultural i lingüístic. Cada dos anys els monitors fan una tancada d'un cap de setmana per revisar la marxa dels grups Pentecosta i les colònies i els campaments. S'hi ha confeccionat l'ideari del grup, aprovat definitivament l'agost de 2008, on es descriuen els objectius, la utopia de persona i societat que busquem, la metodologia, l'animació, el procés educatiu, el marc concret d'intervenció educativa i els agents que la fan possible.

2

El text és la redacció íntegra que va utilitzar Dolors en la taula rodona.

" L'orientació evangèlica i el sentit de país que té AMUNT mai no ha creat problemes als pares que duen els fills a les nostres colònies i als nostres campaments, fins i tot en el cas de pares agnòstics i ateus o de procedència forana o estrangera. Només s'ha donat algun cas contrari: alguns pares "religiosos" que no ens veuen prou en línia amb l'església que ells s'estimen, però que nosaltres no creiem conseqüent amb el Jesús de la història.

" Els llocs on s'han donat les colònies han anat canviant, des del refugi de Pereroles, a l'Escola Pia de Morella, des de l'Escola Llar de Lluçena a l'Escola Llar de Viver. Des del 1995, se celebren simultàniament la colònia per als infants de Primària i el campament per als adolescents d'ESO. Cada grup (o grups) té el seu funcionament independent, amb dinàmiques pròpies. Els adolescents d'ESO (que anomenem "itinerants" perquè van i acampen per les muntanyes del Penyagolosa, la serra d'Espadà o els Ports de Tortosa), acaben, els darrers dies, en companyia dels infants de la colònia. Així el darrer dia, que anomenem Dia dels Pares, se celebra l'aplec general d'infants i adolescents, l'acte final. Darrerament ens plantejem la conveniència d'oferir una nova línia que comprendria els estudiants de batxiller o de Formació Professional fins als 18 anys.

" El darrer dia es distribueix una revista com a recordatori de l'estada on podem resseguir la temàtica que s'han viscut cada dia. Cada edició ha tingut una temàtica pròpia i diferenciada, dins la qual cada dia ha tingut també fesomia pròpia. Per citar-ne algunes, recordem les temàtiques següents: Històries d'un poble (Morella, 1995), Una colònia de cine (Morella, 1996), Un circ de colònia (Morella, 1997), Natura i creació (Lluçena, 1998), Pobles de Déu (Lluçena, 1999), Festes populars (Lluçena, 2000), Solatge de pobles (Lluçena, 2001), Homes distints (Lluçena, 2002), Un món de Fantasia (Lluçena, 2003), Un càntic nou (Lluçena, 2004), Mites i història (Lluçena, 2005), Un campament de pel·lícula (Lluçena, 2006), la Mare Terra (Lluçena, 2007), Un poble en festa (Lluçena 2008), Lletra i esperit (Lluçena 2009), Un món al revés (Lluçena, 2010), Artistes creadors (Lluçena, 2011), Festes de tot el món (Lluçena, 2012), els Oficis (Viver, 2013). Des de 1999 cada edició compta amb una joia de DVD que visualitza la marxa de la colònia o del campament i que els nostres infants, joves i monitors s'estimen molt especialment.

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

" Cada dia, a la colònia o al campament, té la seua pròpia dinàmica. Però, a grans trets, el dia comença amb la gimnàstica i la proposta inicial del sentit del dia i el desdijuni. A continuació vénen els treballs de la casa que acaba amb l'anada a la piscina i l'esmorzar. En tornar a la colònia hi ha un temps que es dedica a activitats diverses fins la hora de dinar (i la inevitable escurada!). Després del dinar hi ha possibilitat de descans o activitats varies (jocs de taula o de camp) que acaben amb els tallers de cada dia. Després ve el berenar i l'eixida corresponent del dia fins la tornada a la colònia quan es fan reunions per grups, es canten cançons, es preparen els focs de campament. El sopar comporta també una llarga escurada. I tot acaba amb el foc de campament, contalla d'històries i un cant de comiat sota les estrelles. Aleshores comença la guerra d'adormir-se. Els monitors i els responsables comencen la reunió de revisió del dia passat i la planificació del següent.

" No sabríem què dir-vos més. Si voleu saber-ne més, veniu. Hi sereu ben rebuts, sereu un més dels nostres. Pensem que, a poc a poc, anem aportant un petit gra d'arena a la construcció d'un món més solidari, més just, més sensible, ben disposat per a tota obra bona. I, en els nostres mans, creiem que el país, el nostre país, prospera un miqueta.

Colònies d'estiu de l'Associació Josep Climent a Viver. Aquesta fotografia està presa baix la torre de Jérica. Juliol 2013. Foto Manel Sifre

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó

Campament de l'Associació Josep Climent, els itinerants a punt d'eixir. 4 de juliol 2013. Foto Manel Sifre.

Després de les diverses preguntes i intervencions per part dels assistents, es va donar el tancament a aquesta vesprada formativa on vam poder aprendre una mica més sobre el món de les colònies i campaments que sempre va bé.

COMO CITAR ESTE ARTÍCULO: Alcañiz Gascó, Nati ; (2014); Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual; en <http://quadernsanimacio.net> ; nº 19, enero de 2014; ISSN: 1698-4404

Colònies escolars i de vacances. Perspectiva històrica i situació actual.

Copyleft: Nati Alcañiz Gascó